

UZASADNIENIE

w zakresie punktu 1 i 3 wyroku

Decyzją z dnia 23 sierpnia 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie ust. 1 pkt 1,3, art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 2, art. 18 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 423, z późn. zm.) art. 81 ust. 1 i ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285 z późn. zm.), art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2020 r. poz. 7) stwierdził, że K. G. (1):

1. nie podlega ubezpieczeniom społecznym jako pracownik od 18 lutego 2021 r. do 5 maja 2021 r.
2. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu jako osoba wykonująca umowę zlecenia u płatnika składek (...) K. S. od 18 lutego 2021 r. do 5 maja 2021 r.
3. miesięczne podstawy wymiaru składek wynoszą:
 - a) na ubezpieczenia społeczne tj. emerytalne, rentowe i wypadkowe:
 - luty 2021 r. - 0,00 zł;
 - za miesiąc kwiecień 2021 r. - 292,80 zł;
 - b) na ubezpieczenie zdrowotne:
 - za miesiąc luty 2021 r. - 0,00 zł, za miesiąc kwiecień 2021 r. - 252,66 zł;
 - c) na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych: za miesiąc luty 2021 r.- 0,00 zł.
 - za miesiąc kwiecień 2021 r. - 292,80 zł.

W uzasadnieniu wskazano, że K. G. (1) od 18 lutego 2021 r. do 5 maja 2021 r. została zgłoszona do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu wykonywania umowy zlecenia u płatnika składek (...) K. S..

Płatnik składek złożył za K. G. (1) raporty imienne ZUS RCA za luty, kwiecień 2021 r., w których wykazał i rozliczył składki na ubezpieczenia społeczne w kwocie 0,00 zł. za luty 2021 r., 292,80 zł. za kwiecień 2021 r. (brak raportów za marzec, maj 2021 r.). Wynagrodzenie za wykonaną umowę zlecenie zostało przekazane przelewem na rachunek bankowy.

Organ rentowy wskazał, że jak ustalono K. G. (1) była we wcześniejszym okresie zatrudniona u płatnika na umowę o pracę a po jej ustaniu poinformowała, że jest zainteresowana tylko i wyłącznie umową o pracę. Od 11 lutego 2021 r. do 17 lutego 2021 r. K. G. (1) przebywała na zwolnieniu lekarskim. W dniach 18-19 lutego 2021 r. świadczyła pracę, co potwierdza załączona lista obecności. Po 19 lutego 2021 r. przestała przychodzić do pracy. Na polecenie Państwowej Inspekcji Pracy płatnik składek sporządził umowę zlecenia, której K. G. (1) nie podpisała. Przyjęła natomiast wynagrodzenie z tego tytułu. Płatnik składek udostępnił umowę zlecenia z dnia 1 lutego 2021 r.. przelew wynagrodzenia w kwocie 292,80 zł., świadectwo pracy z 15 lutego 2021 r.

Przedstawione dokumenty potwierdzają według ZUS, że K. G. (1) w okresie od 18 lutego 2021 r. do 5 maja 2021 r. podlegała ubezpieczeniom społecznym jako osoba wykonująca umowę zlecenia, a nie jako pracownik. (decyzja k. 39 - 41 akt ZUS)

Od powyższej decyzji ubezpieczona K. G. (1) złożyła w ustawowym terminie odwołanie do Sądu Okręgowego w Łodzi wnosząc o jej zmianę. Wnioskodawczyni wskazała, że w spornym okresie nie pracowała ona na podstawie umowy zlecenie u pracodawcy K. S. w firmie (...), nie podpisywała żadnej umowy zlecenia, nie zgodziła się też ustnie na umowę zlecenia oraz nie została poinformowana o zmianie umowy o pracę na umowę zlecenie. K. C. zgłosiła wnioskodawczynię do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych znacznie po ustawowym terminie, tj. od 14 kwietnia 2021 r. Ubezpieczona podkreśliła, że nie udało jej się porozumieć z byłym pracodawcą.

Ponadto w czasie niezdolności do pracy (zwolnienie lekarskie) tj. od 22 lutego do 6 czerwca 2021 r. nie świadczyła ona żadnej pracy w powyższej firmie. Według ubezpieczonej została ona niesłusznie ubezpieczona, aż do 5 maja, skoro od 19 lutego faktycznie nie pracowała już w tej firmie. (odwołanie k. 3)

W odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy wniósł o jego oddalenie wywodząc jak w uzasadnieniu decyzji oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. (odpowiedź na odwołanie k. 4 – 5)

Wezwana do wzięcia udziału w niniejszym postępowaniu w charakterze zainteresowanej K. S. wniosła o oddalenie odwołania.

(pismo K. S. k. 15 – 15 verte)

Na terminie rozprawy poprzedzającej wydanie wyroku z dnia 25 kwietnia 2022 r. wnioskodawczyni poparła odwołanie, pełnomocnik płatnika wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego. (oświadczenie wnioskodawczyni 00:59:28, płyta CD k. 91, oświadczenie pełnomocnika płatnika 00:59:28, płyta CD k. 91)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił co następuje:

Wnioskodawczyni K. G. (1) legitymuje się wyższym wykształceniem. Posiada od 2019 r. licencjat UŁ Wydział Nauk o Wychowaniu na kierunku pedagogika. Bezpośrednio po ukończeniu studiów pracowała ona na podstawie umowy o pracę w przedszkolu.

(bezsporne, a nadto zeznania wnioskodawczyni 00:05:40, płyta CD k. 79 w zw. z 00:42:51, płyta CD k. 91)

Zainteresowana K. S. jest z zawodu architektem i od 14.09.2011 r. prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą pod firmą (...) w postaci Biura (...).

(zeznania K. S.

00:28:04, płyta CD k. 79 w zw. z 00:56:05, płyta CD k. 91)

W okresie od 1.07.2020r. do 31.08.2020r. ubezpieczona wykonywała na rzecz płatnika (...) K. S. czynności na podstawie umowy zlecenia, analogicznie jak inne zaangażowane w tej firmie osoby. (bezsporne, a nadto zeznania wnioskodawczyni 00:05:40, płyta CD k. 79 w zw. z 00:42:51, płyta CD k. 91)

Następnie od 1.09.2020 r. K. G. (1) była zatrudniona na umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w firmie (...) K. S. jako konserwator/sztukator. Ubezpieczona wykonywała czynności na umowę o pracę faktycznie do daty 14.02.2021 r. zaś na aneksie do umowy o pracę wpisano początkowo błędną datę zakończenia umowy, którą następnie sprostowano.

(świadcstwo pracy k. 40 – 42, umowa o pracę k. 37, aneks do umowy o pracę, zeznania wnioskodawczyni 00:05:40, płyta CD k. 79 w zw. z 00:42:51, płyta CD k. 91, zeznania świadka J. A. 01:42:54 i dalej, k. 79, zeznania świadka A. B. 00:04:07, płyta CD k. 91, zeznania K. S. 00:28:04 i dalej, płyta CD k. 79 w zw. z 00:56:05, płyta CD k. 91)

P. poza wnioskodawczynią zatrudniała:

- E. S. na umowę o dzieło zawartą w czerwcu 2020r., na umowę zlecenia w okresie lipiec - wrzesień 2020r., a następnie na umowę o pracę do 31.01.2021r.,

- M. F. na umowa o pracę na czas nieokreślony, który nadal jest jej pracownikiem,

- J. A., która na podstawie umowy zlecenia prowadziła księgowość do końca grudnia 2020r.

(zeznania K. S. 00:28:04 i dalej, płyta CD k. 79 w zw. z 00:56:05, płyta CD k. 91)

W lutym 2021 r. płatniczka podjęła decyzję o przekształceniu swojej jednoosobowej działalności w spółkę z o.o. (...) założyła z mężem spółkę z o.o. w lutym 2021r. i została ona zarejestrowana w KRS w marcu 2021r. Zainteresowana przekazała swoim pracownikom, że po rejestracji spółki w KRS wszystkie prawa jej podmiotu gospodarczego przejdą na spółkę.

(zeznania K. S. 00:28:04 i dalej, płyta CD k. 79 w zw. z 00:56:05, płyta CD k. 91, zeznania świadka J. A. 01:42:54 i dalej, k. 79)

Do 14 lutego 2021 r. trwała realizacja inwestycji, której podwykonawcą była firma płatnika na ul. (...). Po 14 lutym 2021 r. były 4 pomieszczenia, w których należało jeszcze założyć sztukaterię Z uwagi na okoliczność, że prace konserwatorskie na rzecz inwestora budowlanego nie zostały zakończone, płatnik w lutym 2021 r. poinformowała swoich pracowników, że istnieje możliwość zakończenia tych prac na podstawie umowy zlecenia. Inwestorem był (...), wykonawcą (...), a płatnik podwykonawcą. (...) w dniu 15 lutego 2021 r. zgłosił uwagi przy odbiorze i należało to poprawić. (...) dokonywał raz w miesiącu odbioru danego etapu wykonywanych prac. Przy odbiorze byli przedstawiciele generalnego wykonawcy i konserwatora zabytków. Szybko przekazywali informacje o koniecznych poprawkach. Praca na budowanie wykonywana była w danych godzinach, bo wtedy był możliwy wstęp na budowę. Przy wykonywaniu czynności była także osoba z ramienia firmy płatnika odpowiedzialna za osoby przebywające w sali, na budowie. Pracownik M. F. był odpowiedzialny za osoby przebywające na budowie pod kątem BHP, prowadził też nadzór merytoryczny. Wnioskodawczyni pracowała do godziny 15, bo firma płatnika mogła być do tej godziny obecna. Praca wnioskodawczyni była oceniana i sprawdzona. P. poinformowała K. G. (1), że nie zawarła z nią umowy o pracę tylko umowę zlecenia. P. zleciła księgowej sporządzenie umów zlecenia.

(zeznania K. S. j 00:28:04 i dalej, płyta CD k. 79 w zw. z 00:56:05, płyta CD k. 91, zeznania świadka M. F. 00:28:04 i dalej, płyta CD k. 79, zeznania świadka J. A. 01:42:54 i dalej, k. 79)

E. S. także nie miała wówczas zawartej umowy o pracę, tylko zlecenia. E. S. po 31 stycznia 2021 r. stawiała się w firmie kiedy mogła, gdyż kontynuowała studia a wcześniej poinformowała płatnika, że musi zmienić rodzaj umowy ze względu na sesję egzaminacyjną. Płatnik kazała jej podawać, kiedy przychodzi i kiedy wychodzi. E. S. nie pracowała codziennie. Przychodziła tak jak mogła i podpisywała listę obecności.

(zeznania świadka E. S. 01:14:18 i dalej, płyta CD k. 79)

Płatnik przekazała w dniu 18 lutego 2021 r. swoim byłym pracownikom, że porozmawia z nimi o umowach w biurze., lecz jednak później odwołała spotkanie. E. S. zawarła umowę zlecenia z zainteresowaną w dniu 25 lutego 2021r. (zeznania świadka E. S. 01:14:18 i dalej, płyta CD k. 79, wydruk z korespondencji M. k. 66)

W lutym 2021 r. księgowa płatnika na jego polecenie sporządziła formularz umowy zlecenia nr (...), w którym wskazano, że K. G. (1) zleca się wykonanie prac polegających na wykonaniu czyszczenia detalu architektonicznego w terminie od 15.02.2021 r. do 19.02.2021 r.

W formularzu umowy zlecenia nr (...), w którym wskazano, że K. G. (1) zleca się wykonanie prac polegających na naprawie detalu fasady w terminie od 18.02.2021 r. do 19.02.2021 r.

P. wydała dyspozycję, że przedmiotem umowy zlecenia będzie wykonanie poprawek zgodnie z uwagami (...) generalnego wykonawcy.

Umowa zlecenia na 18 i 19 lutego 2021 r. została wysłana pocztą. Wnioskodawczyni nie złożyła podpisu na powyższych umowach zlecenia a na umowie nr. (...) także płatniczka. Księgowa firmy sporządziła rachunki do umów zlecenia na podstawie listy obecności tylko i wyłącznie za dni 18 i 19 lutego 2021 r. Księgowa nie otrzymała zaś żadnych informacji od płatnika, że ubezpieczona świadczyła na jego rzecz pracę również w miesiącach: kwietniu i maju 2021 r.

(umowa zlecenia k. 7, k. 31 akt ZUS, k. 88, rachunek k. 32 akt ZUS, zeznania K. S. 00:28:04 i dalej, płyta CD k. 79 w zw. z 00:56:05, płyta CD k. 91, zeznania świadka A. B. 00:04:07, płyta CD k. 91)

W okresie od 18 lutego 2021 r. do 5 maja 2021 r. ubezpieczona została zgłoszona do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu wykonywania umowy zlecenia u płatnika składek. Zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych na dokumencie (...) wpłynęło z uchybieniem ustawowego terminu - w dniu 14 kwietnia 2021 r. Data końcowa - 5.05.2021r. wynikała z błędu ówczesnej pracownicy Biura (...) płatnika - A. B.. Została następnie wykonana korekta wyrejestrowania, wyrejestrowanie obowiązuje od dnia 20.02.2021r. (zeznania świadka A. B. 00:04:07, płyta CD k. 91)

W okresie od 11.02. do 17.02.2021r. wnioskodawczyni przebywała na zwolnieniu lekarskim.

(zeznania wnioskodawczyni 00:05:40, płyta CD k. 79 w zw. z 00:42:51, płyta CD k. 91, lista płac k. 6)

Tylko w dniach 18 i 19 lutego 2021 r. ubezpieczona wykonywała czynności na rzecz płatnika. Nie było zawartej umowy zlecenia ani na piśmie, ani ustnie na okres do dnia 5 maja 2021 r. Ubezpieczona w dniach 18 i 19 lutego 2021 r. wykonywała czynności w godzinach od 8 do 15 (7 godzin ze względu na niepełnosprawność), mimo , że nie miała polecenia, aby przyjść na konkretną godzinę w dniu 18 lutego oraz 19 lutego. Nie miała polecenia, żeby pracować do określonej godziny, ale sama podjęła decyzję, aby stosować się do godzin z wcześniejszej umowy o pracę (...). Ubezpieczona przysłała dokończyć fasety. W tych dniach pracowała na inwestycji mieszczącej się przy ul. (...) w Ł. i zalepiała ubytki w fasecie, naprawiała fasety, łączyła fasety sztukatorskie. Przywieszano sztukaterię do sufitu. Te czynności wykonywała cała grupa. Prace wewnątrz pokoju wykonywała cała grupa. W pokoju były 4 osoby. Ubezpieczona nie zalepiła wszystkich ubytków. Płatnik zlecił, aby mężczyźni zajmowali się montowaniem sztukaterii, a kobiety wykonywały lżejsze prace, tj. tylko zalepianie. Płatnik doglądała, czy nie ma czegoś do poprawy. Wnioskodawczyni w dniach 18 i 19 lutego 2021 r. wykonywała czynności, bo liczyła, że płatnik ostatecznie zawrze z nią umowę o pracę. Wynagrodzenie za wykonane czynności na podstawie umowy zlecenia zostało przelane przez płatnika na rachunek bankowy ubezpieczonej. Wnioskodawczyni oraz E. S. były na jednym odcinku robót. Pracownik M. F. generalnie wykonywał głównie modele, montował je. Jeżeli była konieczność to zaprawiał. Po dniu 19 lutego 2021 r. płatniczka nie miała żadnego kontaktu z wnioskodawczynią, gdyż zaprzestała ona przychodzenia do firmy i w okresie od 20 lutego do 5 kwietnia 2021 r. nie wykonała ona na rzecz płatnika żadnych prac. (zeznania wnioskodawczyni 00:05:40, i dalej, płyta CD k. 79 w zw. z 00:42:51 i dalej, płyta CD k. 91, lista płac k. 6, zeznania K. S. 00:28:04 i dalej, płyta CD k. 79 w zw. z 00:56:05, płyta CD k. 91, zeznania świadka E. S. (...) i dalej, płyta CD k. 79, zeznania świadka M. F. 00:28:04 i dalej, płyta CD k. 79, lista obecności k. 27, k. 67, zestawienie rachunków k. 28, potwierdzenie transakcji k. 3 akt ZUS)

Z uwagi na okoliczność, że K. G. (1) przysłała do siedziby wykonywania czynności, zainteresowana uznała, że akceptuje ona jej ofertę zawarcia umowy zlecenia, a nie umowy o pracę. Oprócz ubezpieczonej płatniczka zamierzała zaangażować M. N. - na umowę zlecenia. Nikogo nie zatrudniła na podstawie umowy o pracę.

P. nie zamierzała zawrzeć umowy o pracę z ubezpieczoną oraz z E. S. po dniu 14.02.2021r. także dlatego, że nie była zadowolona z efektów ich wcześniejszej pracy. W ocenie płatniczki, gdy wyżej wymienione wykonywały same dany odcinek robót to spowalniały prace. Według płatniczki K. G. (1) wykonywała pracę zbyt wolno, niedokładnie, nieprecyzyjnie. Konserwator zgłaszała bowiem uwagi do pracy wnioskodawczyni. Pracownik M. F. zajmował się

poprawą elementów wykonywanych przez K. G. (1) w zakresie połączeń. Konserwator zwracał jej uwagę na łączenia. Źle pozaprawiane były elementy przez ubezpieczoną i było z tym związane opóźnienie czasowe. Poprawki prac wykonanych wcześniej przez ubezpieczoną zajęły pracownikowi M. F. około tygodnia czasu.

P. nie zawarła umowy o pracę z ubezpieczoną. Świadcstwo pracy wnioskodawczyni odebrała osobiście i nie zgłaszała do niego zastrzeżeń.

(zeznania K. S. 00:28:04 i dalej, płyta CD k. 79 w zw. z 00:56:05 i dalej, płyta CD k. 91, zeznania świadka M. F. 00:28:04 i dalej, płyta CD k. 79, świadctwo pracy k. 40 - 41)

W toku kontroli Państwowej Inspekcji Pracy u płatnika składek (...) K. S. przeprowadzonej w dniach 26.03.2022 r. do 23.04.2021 r. uznano, że w treści zawartych umów cywilnoprawnych nie stwierdzono cech charakterystycznych dla stosunku pracy, ustalono bowiem, że czynności na podstawie przedmiotowych umów wykonywane były w zależności od potrzeb w trakcie tygodnia a o ich kolejności i czasie wykonywania czynności decydowali sami zleceniobiorcy.

(protokół kontroli PIP k. 81 – 87)

Na skutek przeprowadzonej kontroli w siedzibie płatnika decyzją z dnia 23 sierpnia 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że K. G. (1):

1. nie podlega ubezpieczeniom społecznym jako pracownik od 18 lutego 2021 r. do 5 maja 2021 r.
2. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu jako osoba wykonująca umowę zlecenia u płatnika składek (...) K. S. od 18 lutego 2021 r. do 5 maja 2021 r.
3. miesięczne podstawy wymiaru składek wynoszą:
 - a) na ubezpieczenia społeczne tj. emerytalne, rentowe i wypadkowe:
 - luty 2021 r. - 0,00 zł;
 - za miesiąc kwiecień 2021 r. - 292,80 zł;
 - b) na ubezpieczenie zdrowotne:
 - za miesiąc luty 2021 r. - 0,00 zł, za miesiąc kwiecień 2021 r. - 252,66 zł;
 - c) na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych: za miesiąc luty 2021 r.- 0,00 zł.
 - za miesiąc kwiecień 2021 r. - 292,80 zł.

(decyzja k. 39 - 41 akt ZUS)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności o dokumenty zawarte w aktach sprawy oraz w załączonych do akt sprawy aktach ZUS z przebiegu kontroli doraźnej u płatnika składek K. S. a nadto o zeznania wnioskodawczyni oraz zainteresowanej a także o zeznania świadków uznając je za wystarczające do poczynienia przedmiotowych ustaleń.

Podkreślić należy, że zeznania wyżej wymienionych uczestników postępowania nie potwierdziły okoliczność faktycznego wykonywania przez K. G. (1) obowiązków konserwatora i sztukatora na rzecz płatnika w ramach stosunku pracy po dacie 14.02.2021 r. jak i także wykonywania jakichkolwiek czynności w tym także na umowę zlecenia po dacie 19.02.2021 r. Zarówno wnioskodawczyni jak i płatnik są zgodni, że K. G. (2) nie wykonywała żadnej pracy po dacie 19 lutego 2021 r., co potwierdza także dokumentacja w postaci ewidencji czasu pracy oraz zeznania świadków.

Z całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że w dniach 18 lutego i 19 lutego 2021 r. wnioskodawczyni wykonywała tylko proste poprawkowe prace konserwatorskie w zależności od potrzeb, przy czym od pracodawcy nie dostała w tych dniach żadnego ścisłego polecenia odnośnie czasu pracy oraz sposobu realizacji czynności, co było charakterystyczne dla umowy zlecenia, nie zaś stosunku pracy. Powyższe potwierdza także protokół PIP.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje:

Odwołanie wnioskodawczyni jest zasadne jedynie w części.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1 i art. 11 ust. 1 i art.12 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 291 ze zmianami) pracownicy, to jest osoby pozostające w stosunku pracy podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 4 i art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są m.in. osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, zwanymi dalej "zleceniobiorcami".

Okres podlegania obowiązkowi ubezpieczenia został określony w art. 13 cyt. ustawy i w przypadku zleceniobiorców następuje od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy (pkt. 2).

Według art. 36 ust. 1, 2 i 4 cyt. ustawy każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych. Zgłoszenia dokonuje się w terminie 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczenia.

O uznaniu stosunku łączącego dwie osoby za stosunek pracy rozstrzygają przepisy prawa pracy.

Według art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. kodeks pracy (tekst jednolity Dz. U z 2019 r., poz. 1040 ze zmianami), przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju a rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem".

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste (nie może on wyręczyć się w pracy inną osobą) i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Dla stwierdzenia cechy podporządkowania typu pracowniczego z reguły wskazuje się na takie elementy jak: określony czas pracy i określone miejsce wykonywania czynności, podporządkowanie pracownika regulaminowi pracy oraz poleceniom kierownictwa co do miejsca, czasu i sposobu wykonywania pracy, obowiązek wykonywania poleceń przełożonych.

Do najbardziej istotnych elementów stosunku pracy należą więc: dobrowolność zobowiązania, obowiązek spoczywający na pracowniku, a polegający na świadczeniu pracy osobiście, w sposób ciągły, podporządkowany poleceniom pracodawcy. Pracodawca natomiast jest obowiązany do wynagrodzenia pracownika za świadczoną na jego rzecz pracę oraz do ponoszenia ryzyka gospodarczego, produkcyjnego i osobowego. Obowiązek osobistego świadczenia pracy oznacza, że pracownik nie może powierzyć realizacji czynności, jakie wynikają z umowy o pracę osobom trzecim. Brak bezwzględnie obowiązku osobistego świadczenia pracy wyklucza możliwość zakwalifikowania stosunku prawnego jako umowy o pracę (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 października 1998 r., I PKN 416/98, OSNAPiUS 1999, nr 24, poz. 775). Pracownik otrzymuje wynagrodzenie za wykonywanie pracy, za jej świadczenie, a nie za rezultat pracy – umowa o pracę nie jest bowiem umową rezultatu, ale starannego działania.

Podkreślić należy w tym miejscu, iż podporządkowanie pracownika pracodawcy jest szczególnie istotnym elementem, odróżniającym umowę o pracę od innych stosunków zobowiązaniowych, w ramach których istnieje obowiązek świadczenia pracy. Dotyczy ono sposobu, miejsca i czasu wykonywania przez pracownika pracy, a także innych jego obowiązków objętych treścią stosunku pracy. W ramach podporządkowania pracownika mieści się możliwość żądania przestrzegania ustalonych przez pracodawcę (zwłaszcza w ramach regulaminu pracy) reguł porządkowych oraz poddania się jego władztwu dyscyplinarnemu (karom porządkowym). Jak już wyżej podkreślono kolejnymi cechami stosunku pracy, które nie występują w umowie zlecenia, są: obowiązek pracownika do świadczenia pracy osobiście i w sposób ciągły, pozostawania do dyspozycji pracodawcy i wykonywania jego poleceń.

Umowa zlecenia została zdefiniowana w art. 734 § 1 k.c., zgodnie z którym przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Z mocy art. 750 k.c. przepisy o zleceniu stosuje się odpowiednio do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami.

Duże znaczenie ma autonomia woli stron, z tym, iż nie może ona wyłączać faktyczny sposób wykonywania danej pracy. Należy zatem badać również zamiar obu stron. Zdaniem Sądu Okręgowego podmiot zlecający wykonywanie danej pracy nawet w dłuższym czasie może nie być zainteresowany aby nawiązać stosunek pracy nawet z uwagi na cechy osobowe osoby mającej je wykonać. Samo bowiem stawiennictwo w zakładzie pracy w określonych dniach i godzinach nie przemawia jeszcze za określeniem danego stosunku jako podlegającego normom prawa pracy (tak też Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 22.06.1999 PP nr 9 z 1999 str. 42). Świadomość ta może mieć znaczenie właśnie dla ustalenia, iż wolą pracodawcy nie było zatrudnienie pracownika zgodnie z art. 22 k.p. a jedynie zlecenie wykonywania określonych czynności w ramach stosunku cywilnoprawnego.

Sąd Najwyższy, wielokrotnie, w swoich orzeczeniach podkreślał, że nie nazwa umowy, ale jej treść i sposób wykonywania decydują o zakwalifikowaniu danej umowy jako umowy o pracę (vide wyroki Sądu Najwyższego z dnia 11.09.1997 r., OSNAPiUS z 1998 r., nr 13, poz. 407; z dnia 11.04.1997 r., OSNAPiUS z 1998 r., nr 2, poz. 35).

Zgodnie ze stanowiskiem judykatury, stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia z dnia 17 stycznia 2006 roku III AUa 433/2005, Wspólnota (...)). Podleganie pracownikemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika faktycznie świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 roku o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 – 16/251).

W przedmiotowej sprawie, organ rentowy stanął na stanowisku, że wnioskodawczyni w spornym okresie od 18 lutego 2021 r. do 5 maja 2021 r. realizowała czynności na podstawie umowy zlecenia.

Jednakże pomimo początkowego formalnego zgłoszenia wnioskodawczyni przez płatnika do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu wykonywania umowy zlecenia w okresie od 18 lutego 2021 r. do 5 maja 2021 r. bezsprzecznie ustalono, że w rzeczywistości umowa zlecenia była realizowana przez strony tylko i wyłącznie w dniach 18 lutego i 19 lutego 2021 r.

Z uwagi na okoliczność, że prace konserwatorskie na rzecz inwestora budowlanego nie zostały zakończone, płatnik w lutym 2021 r. poinformowała swoich pracowników, że istnieje możliwość zakończenia tych prac na podstawie umowy zlecenia i poleciła swojej księgowej sporządzenie umów zlecenia, w tym dla ubezpieczonej. K. G. (1) nie podpisała umów, ale przystąpiła do jej wykonywania.

P. wydała dyspozycję, że przedmiotem umowy zlecenia będzie wykonanie poprawek zgodnie z uwagami (...) generalnego wykonawcy.

Tylko w dniach 18 i 19 lutego 2021 r. ubezpieczona wykonywała czynności na rzecz płatnika. Nie została zawarta umowa zlecenia ani na piśmie, ani ustnie na okres do dnia 5 maja 2021 r. Ubezpieczona w dniach 18 i 19 lutego 2021 r. wykonywała czynności w godzinach od 8 do 15 pomimo, że nie miała polecenia, aby przyjść na konkretną godzinę w dniu 18 lutego oraz 19 lutego. Nie miała polecenia, żeby pracować do określonej godziny, ale sama podjęła decyzję, aby stosować się do godzin z wcześniejszej umowy o pracę. Ubezpieczona przyszła dokończyć fasetę. W tych dniach pracowała na inwestycji mieszczącej się przy ul. (...) w Ł. i zalepiała ubytki w fasecie, naprawiała fasetę, łączyła fasety sztukatorskie. Przywieszano sztukaterię do sufitu. Te czynności wykonywała cała grupa. Ubezpieczona nie zalepiła wszystkich ubytków. Płatnik zlecił, aby mężczyźni zajmowali się montowaniem sztukaterii, a kobiety wykonywały lżejsze prace, tj. tylko zalepianie. Płatnik doglądała, czy nie ma czegoś do poprawy. Wnioskodawczyni w dniach 18 i 19 lutego 2021 r. wykonywała czynności, bo liczyła, że płatnik ostatecznie zawrze z nią umowę o pracę. Po dniu 19 lutego 2021 r. płatniczka nie miała już żadnego kontaktu z wnioskodawczynią, gdyż zaprzestała ona przychodzenia do firmy i w okresie od 20 lutego do 5 kwietnia 2021 r. nie wykonała ona na rzecz płatnika żadnych prac.

Data końcowa - 5.05.2021r. zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych wynikała z błędu ówczesnej pracownicy Biura (...) płatnika – A. B.. Została następnie wykonana korekta wyrejestrowania, wyrejestrowanie obowiązuje od dnia 20.02.2021r.

Nie sposób jest zatem uznać, że w spornym okresie po dacie 19 lutego 2021 r. wnioskodawczyni podlegała ubezpieczeniom społecznym jako osoba wykonująca umowę zlecenia w sytuacji, gdy jak wyżej wskazano nie wykonywała na rzecz płatnika żadnych prac po tym dniu.

Dodatkowo wskazać trzeba, że w dniach 18 lutego i 19 lutego 2021 r. wnioskodawczyni wykonywała tylko proste poprawkowe prace konserwatorskie w zależności od potrzeb, przy czym od pracodawcy nie dostała w tych dniach żadnego ścisłego polecenia odnośnie czasu pracy oraz sposobu realizacji czynności, co było charakterystyczne dla umowy zlecenia, nie zaś stosunku pracy. Powyższe potwierdza także protokół PIP.

Jak słusznie podkreśla się zaś w judykaturze: „dopiero wykonywanie pracy na podstawie umowy zlecenia – a nie tylko zawarcie umowy – stwarza obowiązek ubezpieczenia emerytalnego i rentowego lub możliwość wyboru tego tytułu ubezpieczenia”, o czym jednoznacznie przesądził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 czerwca 2008 roku w sprawie o sygn. akt I UK 402/07. Tak wyznaczoną kontynuację wspomnianej linii orzeczniczej można odnaleźć również m.in. w wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 21 sierpnia 2019 roku w sprawie o sygn. akt III AUa 276/19, w którym to stwierdzono, że „zawarcie i wykonywanie umowy zlecenia oznacza, że powstał tytułu ubezpieczenia, o jakim stanowi przepis art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych”.

W nawiązaniu do przywołanego orzecznictwa należy zatem uznać, że skoro odwołująca od dnia 20 lutego 2021 r. nie wykonywała umowy zlecenia na rzecz płatnika, to w konsekwencji również z tego powodu nie podlega ona ubezpieczeniom społecznym z tegoż właśnie tytułu i tym samym nie zachodziła także konieczność uiszczenia składek.

Mając powyższe na uwadze, Sąd, w oparciu o treść art. 477¹⁴ § 2 kpc, orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku uznając odwołanie wnioskodawczyni za zasadne jedynie w części.

W realiach przedmiotowego postępowania, o kosztach procesu, Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. zgodnie, z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych, sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Ustawodawca nie precyzuje, co rozumieć należy przez „szczególnie uzasadniony wypadek”. Przepis art. 102 k.p.c. jest zatem przejawem tzw. prawa sędziowskiego i może być stosowany wówczas, kiedy okoliczności konkretnej sprawy dają ku temu podstawy. Jego celem jest zapobieżenie wydaniu orzeczenia o kosztach procesu, które byłoby niesprawiedliwe. Ocena przeprowadzana jest więc według zasad słuszności z uwzględnieniem przesłanki obiektywnie uzasadnionego przekonania powoda o słuszności jego roszczenia.

Sposób skorzystania z przepisu art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu orzekającego i do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstępnie, a jeśli tak, to w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążenia kosztami procesu strony przegrywającej spór. Ustalenie, czy w danych okolicznościach zachodzą "wypadki szczególnie uzasadnione" ustawodawca pozostawia swobodnej ocenie sądu.

Ocena sądu, czy zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony, o którym mowa w art. 102 k.p.c., ma charakter dyskrejonalny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem oraz oceną okoliczności rozpoznawanej sprawy, w związku z czym w zasadzie nie podlega kontroli instancyjnej i może być podważona przez sąd wyższej instancji tylko wtedy, gdy jest rażąco niesprawiedliwa. (wskazana powyżej teza znajduje potwierdzenie w następujących judykatach: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2012 r., III CZ 17/12; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2012 r., V CZ 2/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 22 lipca 2014 r., I ACa 18/14).

Wskazane w omawianym przepisie szczególnie uzasadnione wypadki są związane z przebiegiem postępowania, charakterem dochodzonego roszczenia, jego znaczeniem dla strony oraz subiektywnym przekonaniem o zasadności roszczenia wspartym na obiektywnych podstawach (por. wyrok SA w Szczecinie z dnia 9 czerwca 2016 r., III ACa 88/16, LEGALIS nr 1508850). Ocena przeprowadzana jest więc według zasad słuszności z uwzględnieniem przesłanki obiektywnie uzasadnionego przekonania powoda o słuszności jego roszczenia (por. wyrok SN z dnia 15 marca 2013 r. V CZ 89/12, Legalis nr 736745, też: postanowienie SN z dnia 29 czerwca 2012 r., (...), Legalis nr 544001).

W pierwszej kolejności w ocenie Sądu za zastosowaniem art. 102 k.p.c. w niniejszej sprawie przemawia czynnik podmioty, tj. sytuacja życiowa i zdrowotna skarżącej. Ubezpieczona jest osobą niepełnosprawną.

Dodatkowo, także, Sąd, odstępując od obciążania skarżącej, kosztami procesu wziął pod uwagę wszystkie pozostałe okoliczności sprawy, w szczególności charakter dochodzonego roszczenia, jego znaczenia dla strony, jak również okoliczność, że K. G. (1) bez profesjonalnej pomocy prawnej wniosła odwołanie do Sądu z subiektywnym przekonaniem o zasadności i słuszności swego roszczenia, szczególnie w sytuacji, gdy płatnik nie prowadził w sposób należyty dokumentacji pracowniczej. Nadto ubezpieczona jako były pracownik w sporze z pracodawcą, który przyłączył się do stanowiska ZUS, jest stroną słabszą ekonomicznie. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 1965 r., I PR 389/65, OSNC 1966 nr 6, poz. 100; PiP 1966 nr 6 str. 1087 z glosą T. Misiuk; T. Ereciński, J. Gudowski, M. Jędrzejewska: Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego. Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze. Tom 1, Warszawa 1999, s. 843).

W tym stanie rzeczy, na podstawie powołanego przepisu orzeczono jak w sentencji.

K.B

Zarządzenie: Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego – radcy prawnemu R. S. za pośrednictwem PORTALU INFORMACYJNEGO, wyrażając zgodę na wypożyczenie akt ZUS.